

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

CHU THỊ OANH

**NGHIÊN CỨU, XÁC ĐỊNH HÀM LƯỢNG VITAMIN C
TRONG LÁ CÂY CHÙM NGÂY BẰNG PHƯƠNG PHÁP
VON-AMPE HÒA TAN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

CHU THỊ OANH

**NGHIÊN CỨU, XÁC ĐỊNH HÀM LƯỢNG VITAMIN C
TRONG LÁ CÂY CHÈM NGÂY BẰNG PHƯƠNG PHÁP
VON-AMPE HÒA TAN**

Chuyên ngành : Hóa phân tích

Mã số:60.44.01.18

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

Người hướng dẫn khoa học: TS. Dương Thị Tú Anh

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Đề tài “Nghiên cứu, xác định hàm lượng vitamin C trong lá cây chùm ngây bằng phương pháp Von-Ampe hòa tan” là do bản thân tôi thực hiện. Các số liệu, kết quả trong đề tài là trung thực. Nếu sai sự thật tôi xin chịu trách nhiệm.

Thái nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Chu Thị Oanh

XÁC NHẬN CỦA NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS. Dương Thị Tú Anh

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Cô giáo: TS. Dương Thị Tú Anh người đã tận tụy dành nhiều công sức, thời gian hướng dẫn và giúp đỡ em trong suốt quá trình thực hiện luận văn ***“Nghiên cứu, xác định hàm lượng vitamin C trong lá cây chùm ngây bằng phương pháp Von-Ampe hòa tan”***

Em xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ, tạo điều kiện của các Thầy Cô giáo trong khoa Hóa học -Trường Đại học Sư phạm - ĐH Thái Nguyên, sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của các anh chị và các bạn trong quá trình thực hiện luận văn.

Do thời gian có hạn và các yếu tố khách quan khác, bản luận văn của em sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong nhận được sự góp ý của các Thầy Cô và các bạn để bản luận văn của em được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Học viên

Chu Thị Oanh

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu, các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Tổng quan về cây chùm ngây	3
1.1.1. Phân loại	3
1.1.2. Đặc điểm hình thái của cây chùm ngây	3
1.3. Giới thiệu phương pháp Von-Ampe hòa tan	16
1.3.1. Nguyên tắc của phương pháp Von-Ampe hòa tan	16
1.3.2. Ưu điểm của phương pháp Von-Ampe hòa tan	19
1.3.3. Nhược điểm của phương pháp Von-Ampe hòa tan	20
1.3.4. Giới thiệu về điện cực giọt thủy ngân treo	20
1.4. Giới thiệu phương pháp chiết tách các hợp chất thiên nhiên	21
1.4.1. Phương pháp chiết tách	21
1.4.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình chiết xuất các hợp chất thiên nhiên.....	24
1.5. Tình hình nghiên cứu về cây chùm ngây ở trong nước và trên thế giới.....	26
1.5.1. Trên thế giới	26
1.5.2. Tại Việt Nam.....	27
Chương 2. THỰC NGHIỆM – PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Nguyên liệu, dụng cụ, thiết bị và hóa chất	29
2.1.1. Nguyên liệu	29
2.1.2. Thiết bị	29
2.1.3. Dụng cụ	30
2.1.4. Hóa chất.....	30
2.2. Nội dung – phương pháp nghiên cứu	30

2.2.1. Nghiên cứu lựa chọn các điều kiện tối ưu cho phép xác định vitamin C bằng phương pháp Von-Ampe hoà tan	30
2.2.2. Đánh giá độ đúng, độ chụm của phép đo và giới hạn phát hiện, giới hạn định lượng của phương pháp.....	33
2.2.3. Nghiên cứu lựa chọn các điều kiện chiết tách vitamin C.....	36
2.3. Xử lý kết quả thực nghiệm	40
Chương 3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	41
3.1. Nghiên cứu điều kiện tối ưu xác định vitamin C bằng phương pháp ASV	41
3.1.1. Nghiên cứu lựa chọn nền điện li tối ưu.....	41
3.1.2. Thí nghiệm trắng	43
3.1.3. Nghiên cứu lựa chọn pH tối ưu	43
3.1.5. Nghiên cứu lựa chọn thời gian sục khí.....	47
3.1.6. Nghiên cứu lựa chọn thời gian điện phân làm giàu	49
3.1.7. Nghiên cứu ảnh hưởng của kích cỡ giọt thủy ngân	51
3.1.8. Nghiên cứu ảnh hưởng của thế điện phân làm giàu	53
3.1.9. Nghiên cứu ảnh hưởng của tốc độ khuấy dung dịch.....	55
3.1.10. Kết luận về các điều kiện tối ưu xác định vitamin C bằng phương pháp ASV .	57
3.2. Độ chính xác, giới hạn phát hiện, giới hạn định lượng của phép đo	58
3.2.1. Độ chính xác.....	58
3.2.2. Giới hạn phát hiện (LOD)	60
3.2.3. Giới hạn định lượng:	60
3.3. Nghiên cứu các điều kiện tối ưu chiết tách vitamin C.....	60
3.3.1. Quá trình chiết tách và ghi đo đường ASV của vitamin C trong dịch chiết .	60
3.3.2. Nghiên cứu ảnh hưởng của hệ dung môi đến quá trình chiết	61
3.3.3. Nghiên cứu ảnh hưởng của tỷ lệ dung môi đến quá trình chiết vitamin C ...	62
3.3.4. Nghiên cứu ảnh hưởng của tỷ lệ khối lượng mẫu (g) : thể tích dung môi chiết (mL).....	64
3.3.5. Nghiên cứu ảnh hưởng của thời gian ngâm chiết	66
3.3.6. Nghiên cứu ảnh hưởng của tỷ lệ thể tích dịch chiết metanol:thể tích dung môi n-hexan đến quá trình chiết vitamin C.....	68

3.3.7. Nghiên cứu ảnh hưởng của tỷ lệ thể tích dịch chiết trong HCl : thể tích dung môi etylaxetat đến quá trình chiết	69
3.3.8. Kết luận về các điều kiện tối ưu chiết tách vitamin C từ lá cây chùm ngây	71
3.4. Xác định hàm lượng vitamin C trong các mẫu phân tích	72
3.4.1. Vị trí lấy mẫu và vùng lấy mẫu	72
3.4.2. Kết quả phân tích	73
KẾT LUẬN	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO	80
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

Số TT	Tiếng Việt	Tiếng Anh	Viết tắt, ký hiệu
1	Biên độ xung	Pulse Amplitude	ΔE
2	Cây chùm ngây	Moringa Oleifera Lam	MOL
3	Dòng pic (Dòng đỉnh hòa tan)	Pic Current	I_p
4	Điện cực giọt thủy ngân treo	Hanging Mercury Drop Electrode	HMDE
5	Điện cực giọt thủy ngân tĩnh	Stationary Mercury Drop Electrode	SMDE
6	Điện cực giọt thủy ngân rơi	Drop Mercury Electrode	DME
7	Điện cực màng thủy ngân	Mercury Film Electrode	MFE
8	Điện cực làm việc	Working Electrode	WE
9	Độ lệch chuẩn tương đối	Relative Standard Deviation	RSD
10	Độ thu hồi	Recovery	Rev
11	Giới hạn định lượng	Limit of Quantification	LOQ
12	Giới hạn phát hiện	Limit of Detection	LOD
13	Nồng độ phần triệu	Part per Million	ppm
14	Nồng độ phần tỷ	Part per Billion	ppb
15	Oxy hòa tan	Dissolve Oxygen	DO
16	Quang phổ hấp thụ nguyên tử	Atomic Absorption Spectrometry	AAS
17	Quang phổ phát xạ nguyên tử	Atomic Emission Spectrometry	AES
18	Plasma cao tần cảm ứng	Inductively Coupled Plasma	ICP
19	Sắc ký lỏng hiệu năng cao	High Performance Liquid Chromatography	HPLC
20	Sai số tương đối	Relative Error	Re
21	Thế đỉnh pic	Pic Potential	E_p
22	Thế điện phân	Deposition Potential	E_{dp}
23	Thời gian	Time	t

24	Thời gian điện phân	Deposition Time	t_{dp}
25	Thời gian nghỉ	Rest Time	t_{rest}
26	Tia tử ngoại	Ultra Violet	UV
27	Tốc độ quay điện cực	The Rotating Speed of Electrode	ω
28	Tốc độ quét thế	Sweep Rate	V
29	Von-Ampe hòa tan	Stripping Voltammetry	SV
30	Von-Ampe hòa tan anot	Anodic Stripping Voltammetry	ASV
31	Von-Ampe hòa tan catot	Cathodic Stripping Voltammetry	CSV
32	Xung vi phân	Differential Pulse	DP
33	Tổ chức y tế thế giới	World Health Organization	WHO
34	Tổ chức lương thực và nông nghiệp	Food and Agriculture Organization	FAO
35	Vitamin C	Acid ascorbic	Vit. C

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 3.1. Kết quả khảo sát đường ASV của vitamin C trong các nền điện li khác nhau.....	42
Bảng 3.2. Các giá trị I_p của vitamin C tương ứng với pH khác nhau của dung dịch đệm axetat	44
Bảng 3.3. Sự phụ thuộc của I_p vào thể tích dung dịch đệm axetat.....	46
Bảng 3.4. Các giá trị I_p của vitamin C tương ứng với thời gian sục khí (t_{sk}) khác nhau	48
Bảng 3.5. Các giá trị I_p của vitamin C ở các thời gian điện phân làm giàu khác nhau.....	50
Bảng 3.6. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của kích cỡ giọt thủy ngân (θ) đến dòng đỉnh hòa tan của vitamin C.....	52
Bảng 3.7. Giá trị I_p của vitamin C ở các giá trị thế điện phân ($E_{đf}$) khác nhau	54
Bảng 3.8. Các giá trị I_p của vitamin C ở các giá trị tốc độ khuấy dung dịch (ω) khác nhau.....	56
Bảng 3.9. Các điều kiện thí nghiệm thích hợp cho phép ghi đo xác định vitamin C bằng phương pháp ASV.....	57
Bảng 3.10. Kết quả xác định hàm lượng vitamin C trong mẫu chuẩn	58
Bảng 3.11. Các giá trị I_p của vitamin C trong 10 lần đo lặp lại	59
Bảng 3.12. Các giá trị I_p của vitamin C trong các dung môi chiết khác nhau	62
Bảng 3.13. Bảng giá trị I_p của vitamin C ứng với tỷ lệ nước: metanol khác nhau	63
Bảng 3.14. Bảng giá trị I_p của vitamin C ứng với các tỷ lệ khối lượng mẫu nghiên cứu (g) : thể tích (mL) hệ dung môi khác nhau	65
Bảng 3.15. Bảng giá trị I_p của vitamin C ứng với thời gian ngâm chiết khác nhau	67
Bảng 3.16. Bảng giá trị I_p của vitamin C theo tỷ lệ $V_{DC2} : V_{n-hexan}$ khác nhau	68
Bảng 3.17. Bảng giá trị I_p của vitamin C với tỷ lệ $V_{DC4} : V_{etylaxetat}$ khác nhau	70
Bảng 3.18. Các điều kiện thích hợp cho việc chiết tách Vitamin C từ lá cây chùm ngây ...	72
Bảng 3.19. Địa điểm và thời gian lấy mẫu.....	72
Bảng 3.20. Kết quả phân tích các mẫu	74